

Udarbejdet af: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Revisionsansvarlig: Specialtandlæge Milo Kirk & Tom Kjellerup	Gældende for: Klinikassistenter og tandplejere ved uddelegering
Gældende fra: 1-7-2023	Version: 3.	Ny revision senest: 1-7-2026

Instruktion til vokssammenbid (Index)

1. Formål

At sikre korrekt gengivelse af tandbuer i relation til hinanden i alle tre plan.

2. Målgruppe og anvendelsesområde

1. Studiemodeller, så indslibning bliver korrekt
2. Aktivatorer, så korrekt relation og højde gengives
3. Aftagelige plader med occlusal overdækning (fx expansionsplader)

3. Forudsætninger

« Sidemandsoplæring under supervision x-antal gange.

4. Fremgangsmåde

Når en specialtandlæge vurderer, at en patient tilbydes aftryk til studiemodeller / aktivator / plade med occlusal overdækning, følges nedenstående:

Vokindex til studiemodeller;

1. Kig på patientens sammenbid uden noget mellem tandbuerne, og vær opmærksom på det er denne relation og position der skal gengives.
2. Forbered og øv med patienten inden sammenbid tages, så pt ved hvad der skal ske.
3. Klip groft en voksplade så den foldet en gang passer til bredden af patientens tandbuer uden at nå helt frem til fortænderne. Vær ekstra opmærksom på bagerste del.
4. Varmes forsigtigt op i vandbad og foldes
5. Placeres med et let tryk op mod OKs tandbue
6. Bed patienten tygge hårdt sammen
7. Tag sammenbid og afkøl det
8. Trimmes derefter så det flugter med facialflader på bredeste tandbue (vær fx opmærksom på X-bid og underbid) og flugter med
9. Prøv sammenbid igen og tjek nu det er nøjagtig gengivelse af sammenbid uden voks. Lægges nu sammen med aftryk i desinfektionsbad.

Voksindex til plader med occlusal overdækning

1. Forbered patienten på det følgende:

2. Tag en voksplade og del den på langs.
3. Varm pladen forsigtigt op i et vandbad
4. Fold derefter pladen ind i bredde på knap 1,5cm i hver side med ca 3-4 foldninger i hver side.
5. Tag øjemål af tandbuenes længde og afkort voksindexen med en saks så fronten går fri.
6. Tag 2 firkantede tændstikker og placer en i hvert område v 4+4 / 04+04. Sørg for de er ført ekstra langt ind så hele tandbuen går imod disse ved sammenbid.
7. Placer vokssammenbid og bed patienten bid langsom sammen til pt mærker fast kontakt (ikke hård kontakt) mod tændstikkerne.
8. Derefter tages sammenbid ud og afkøles, fjern tændstikkerne og trimmes så det flugter med faciafladerne
9. Skal IKKE prøves igen efter afkøling
10. Lægges ved aftrykkene til pladen i desinfektionsbad.

Voksindex til Aktivatorer:

1. Patienten lægges ned og udstyres med et spejl. Forklar roligt og grundigt hvad der skal ske og øv med patienten at de skal gabe op, forstille sig der lægges voks ind på OK's tandbue og derefter føre UKen frem til det anviste sted og langsomt føre UK op i den position. Bed patienten bruge spejlet og følge midtlinien, hvis de oprindeligt flugtede. Husk at instruere i langsomme bevægelser og at de skal holde UK når man beder dem stoppe.
2. Hav en lineal klar. Højden skal være MEGET nøjagtig.
3. Tag en voksbue. Evt lav ekstra vold hvis det viser sig der er meget luft i siderne. Dvs mere end 8mm bagtil.
4. Varm voksbuen forsigtigt op i et vandbad.
5. Tilpas voksindexet med en saks så fronten går fri og det maksimalt strækker sig bagud til tuberområdet uden at berøre dette.
6. Placer indexet med et let tryk på OK og støt det ved at holde i siden med den ene hånd.
7. Bed nu patienten følge de instrukser som angivet i pkt 1. og som der er øvet på.
8. Hav linealen klar og mål ind imellem. Følg samtidig midtlinierne. Disse skal flugte hvis intet andet er angivet i behandlingsplanen.
9. Højden på indeks skal være:
 - a. Maxillator + E-aktivator + Z-aktivator: Min 2mm og maximum 3mm. Nøjagtigt.
 - b. Type II aktivator og Y-aktivator: Min 3 og maximum 4mm. Nøjagtigt
 - c. Højden måles på tætteste punkt mellem OK og UK incisiver.
10. Tag indeks ud og afkøl det grundigt.
11. Trimmes så det flugter med faciafladerne i siden
12. Prøves igen og kontroller højden stemmer. Ellers tages nyt.

5. Definitioner på kvalitetsmålinger / kontrolmålinger

Kvalitetsmåling;

1. Der er tydelige entydige mærker af cusptoppe på begge sider af indeks

2. At indeks ikke har forvredet sig
3. At fronten ikke har været påvirket og er med i indekset

6. Ansvar og organisering

- Specialtandlægen har det overordnede ansvar.
- Indeks foretages af TP / KA

7. Referencer, herunder standarder, anden relevant lovgivning

- Regler for ortodontivisitation og ortodontiindikationer. Se forrest i mappen
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. Se forrest i mappen
- Målepunkter for tandklinikker. Medicinhåndtering og prøvesvar i patientforløb. Se forrest i mappen